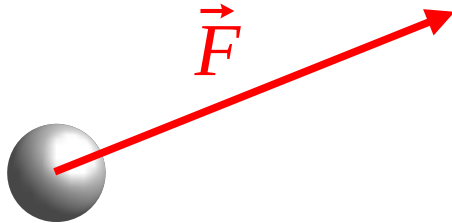

Síla

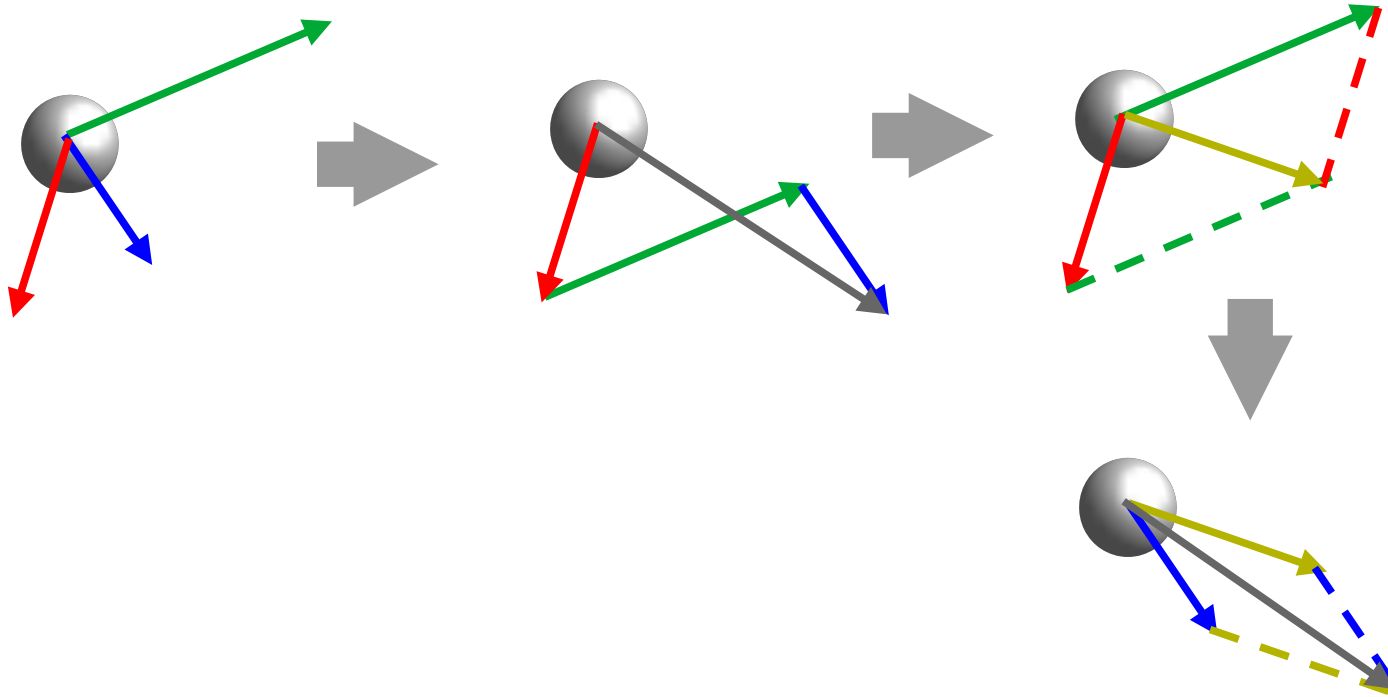
Síla je vektorová fyzikální veličina, která vyjadřuje vzájemné působení těles nebo polí.

Jednotkou síly je **newton** se značkou N.

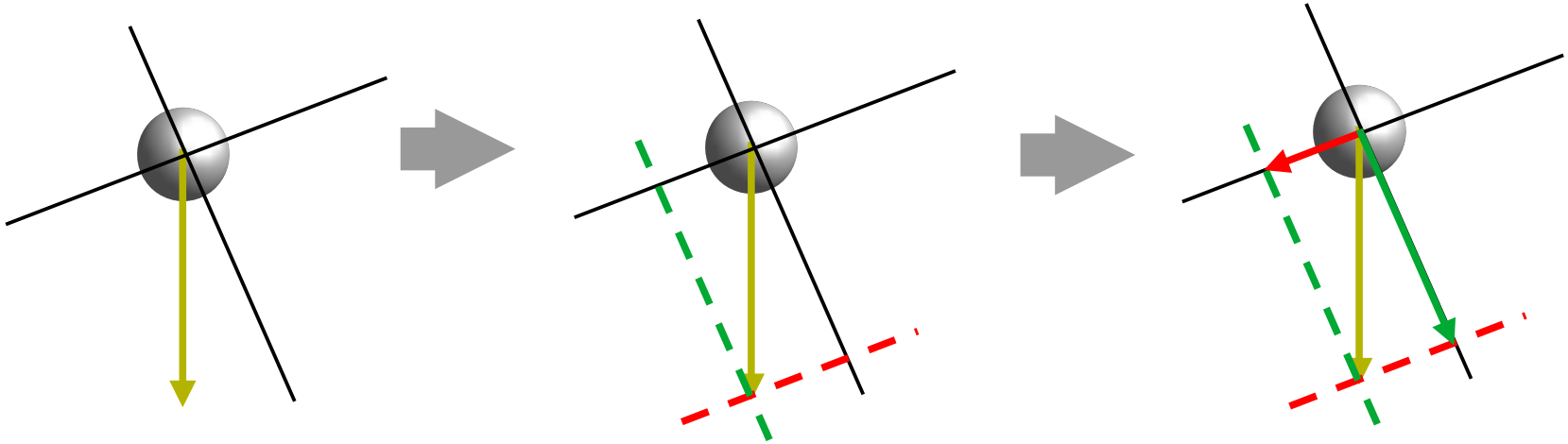
Síla má velikost a směr.

Skládání sil

Rozklad síly

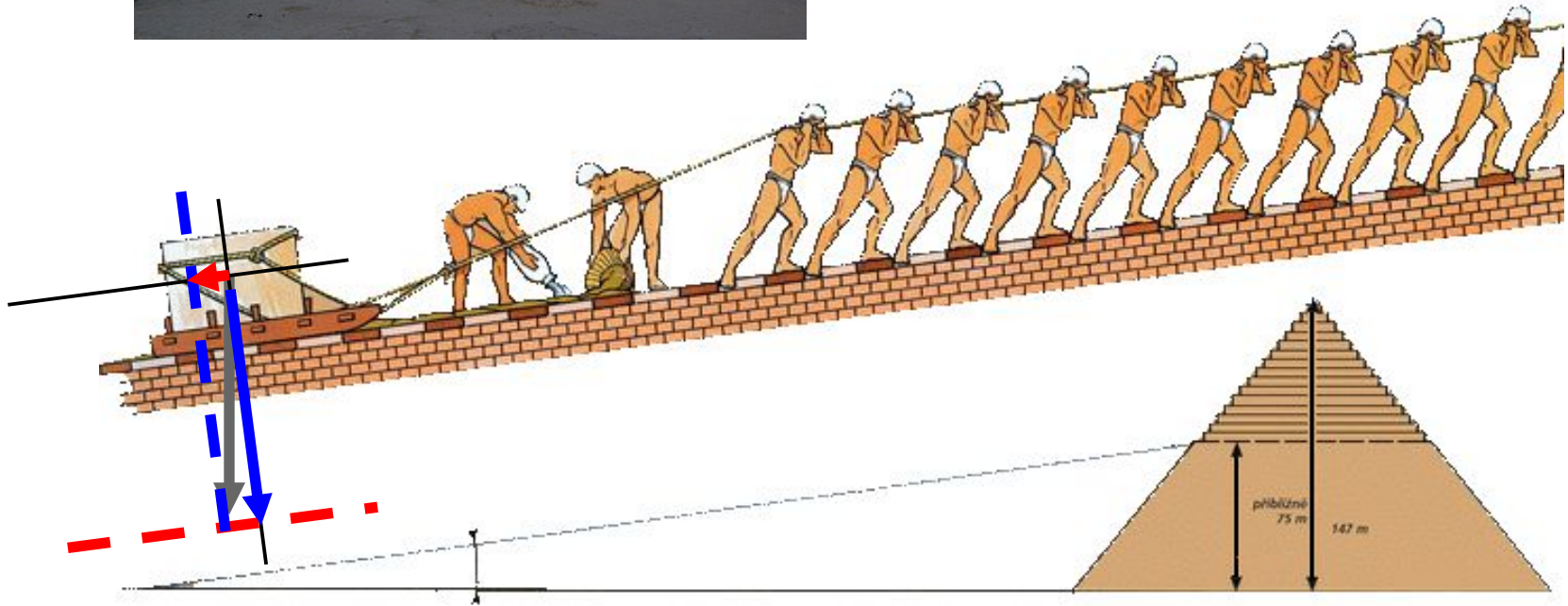

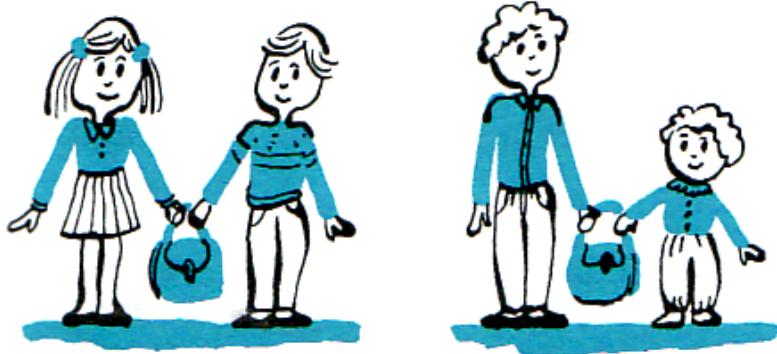
$$\vec{F}_g = 10,0 \text{ kN}$$

$$\vec{F}_r = 1,6 \text{ kN}$$

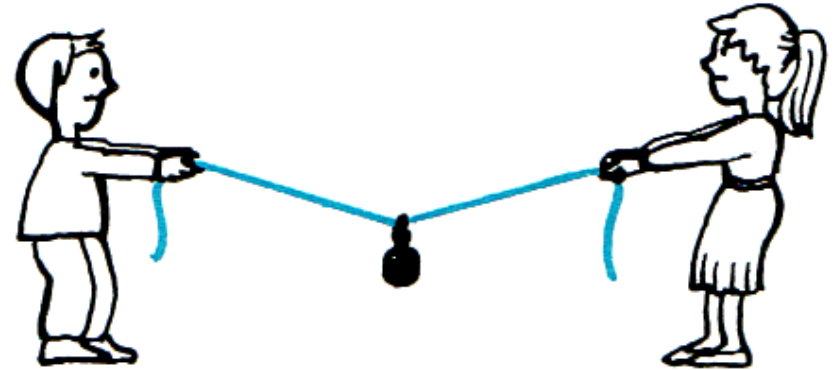
$$\vec{F}_k = 9,9 \text{ kN}$$

Takhle nosí sourozenci
těžký náklad v tašce.
Kdo nese víc - kdo působí
větší silou?

Proč nejde provaz natáhnout
tak, aby byl vodorovný?

Gravitační síla

Všechna tělesa se gravitační silou přitahují se všemi jinými tělesy.

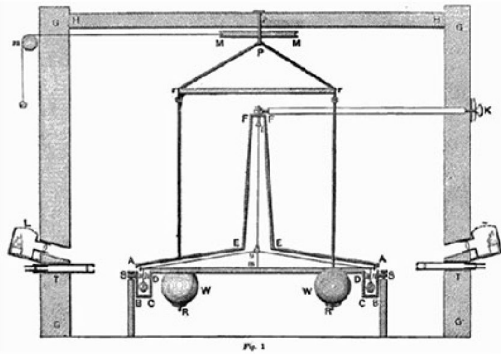
Velikost gravitační síly: $F_g = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$

gravitační konstanta $G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ m}^3 \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{s}^{-2}$

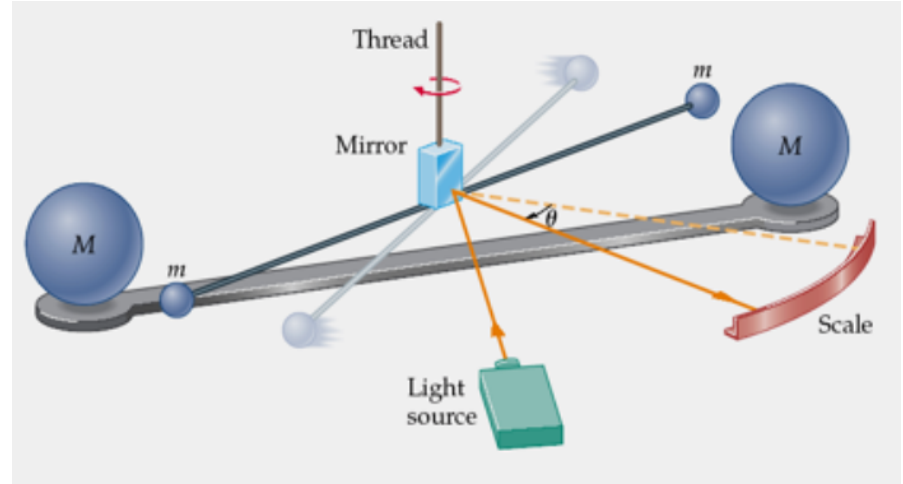
Tíhová síla: $F_g = m \cdot g$

tíhové zrychlení $g = 9,81 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$

Cavendish's experiment

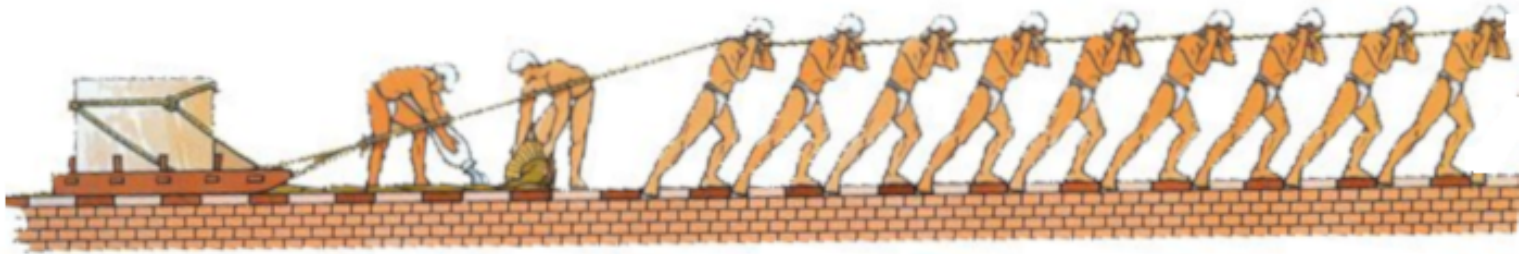
H. Cavendish

$$\begin{aligned}m &= 730 \text{ g} \\M &= 158 \text{ kg} \\r &= 0,025 \text{ m} \\R &= 0,15 \text{ m}\end{aligned}$$

$$F_g = G \frac{m M}{r^2} = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{0,73 \cdot 158}{0,2^2} = 2 \cdot 10^{-5} \text{ N}$$

Třecí síla

$$F_t = f F_p$$

Kdy třecí síla škodí:

- ztěžuje pohyb
- odírá součástky
- vzniká teplo

Kdy třecí síla pomáhá:

- adheze v dopravě
- tkaniny
- drží hřebíky

Příklad

Jakou silou je k Zemi přitahován kosmonaut o hmotnosti 70 kg

a) je-li na jejím povrchu?

b) je-li v ISS 400 km nad Zemí?

Hmotnost Země $M = 5,97 \cdot 10^{24}$ kg; poloměr Země $R = 6371$ km.

Příklad

Na těleso působí tři síly:

$F_A = 30 \text{ N}$ směrem k východu,

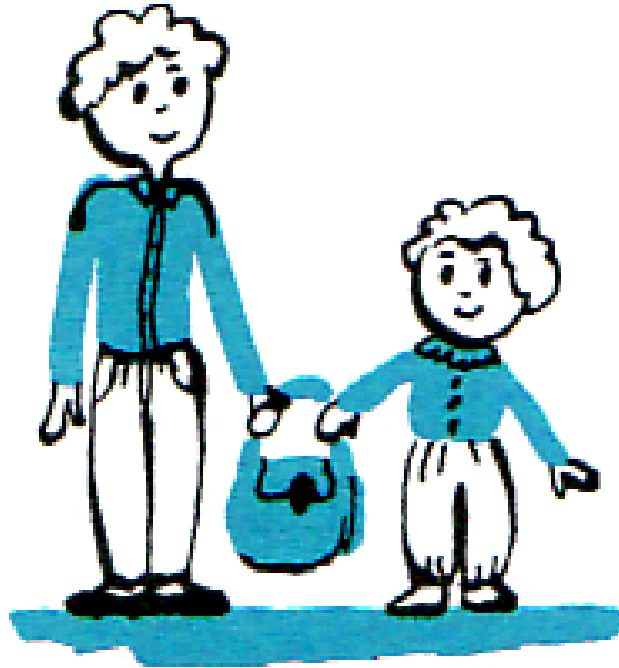
$F_B = 40 \text{ N}$ směrem k severu,

$F_C = 50 \text{ N}$ směrem k západu,

Vypočítejte výslednici těchto sil.

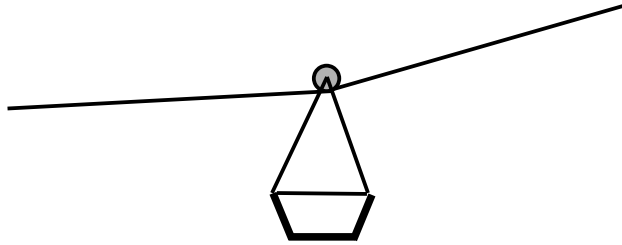
Příklad

Táta se synem nesou tašku o hmotnosti 10 kg. Z obrázku odhadněte, jakou silou táhne táta a jakou syn.

Příklad

Vozík lanovky má hmotnost 300 kg. Odhadněte velikost síly, která napíná lano.

Příklad

Pro kterou konfiguraci je gravitační síla maximální?

